

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Technical Library

Cestovní zpráva

**eBooks on Demand - EC project meeting a konference
„To Digitise or not to Digitise: Copyright, Public
Domain, Orphan Works and Other Issues“
Univerzitní knihovna v Tartu, Estonsko
5. 6. 2013 – 9. 6. 2013**

Účastníci:

Kateřina Kamrádková, (katerina.kamradkova@techlib.cz, EOD, 52)

Červen 2013

1. Účel cesty

Projektový meeting eBooks on Demand a konference „To Digitise or not to Digitise: Copyright, Public Domain, Orphan Works and Other Issues“ se konaly v Tartu, v Estonsku ve dnech 6. – 7. 6. 2013. Programu se za NTK účastnila Kateřina Kamrádková, která je v NTK pověřena řešením projektu EOD. Účast na projektovém meetingu EOD je v rámci aktivity A2 povinná.

Konference se zabývala otázkami copyrightu, public domain, osiřelými díly a dalšími. Na programu projektového meetingu byly otázky týkající se ODM, projektových aktivit EOD, rozpočtu a financí Evropské komise a prezentace kolegů z Evropské knihovní sítě.

Akce měla vazbu na PHÚ B.3.

2. Časový průběh cesty

Odlet dne 5. 6. 2013 z Prahy v 18:25, přílet do Tallinu, Estonsko v 23:59. Přesun autobusem z Tallinu do Tartu dne 6. 6. v 9:00 – 11:30. Ve dnech 6. – 7. 6. 2013 proběhla konference a EOD meeting v Univerzitní knihovně v Tartu (Konferenční centrum, W. Sturve 1, Tartu).

Odjezd z Tartu autobusem dne 8. 6., po jednání s koordinátory projektu EOD, ve 12:00, příjezd do Tallinu ve 14:30. Odlet do Prahy z Tallinu dne 9. 6. v 11:20, přílet v 14:50 (zpoždění, předpokládaný přílet byl v 14:15).

3. Průběh navštívené akce/jednání

6. 6. 2013

Konference byla zahájena ve 13 hodin zástupci z Univerzitní knihovny v Tartu a moderátorkou konference Lone Stefansen z Královské knihovny v Dánsku.

Harald Müller – Orphan works – the new EC directive and its implementation (Německo)

- harmonizace evropských práv; přeshraniční efekt internetu není reflektován v žádném národním autorském zákonu
- v příspěvku jmenovány různé direktivy EU zabývající se copyrightem: 2001/29/EC, 2012/28/EU atd.
- je zmiňován pojem „diligent search“ – důsledné vyhledávání, avšak je to pojem vágní, není přesně definován a jeví se spíše jako překážka
- WIPO – World Intellectual Property Organization
- návrh pro masovou digitalizaci: národní knihovna u veřejně přístupných děl vystaví online výzvu „přihlaste se k autorství“ na cca 3-6 měsíců, pokud se nikdo nepřihlásí, bude dílo prohlášeno za osiřelé, když se autor přihlásí později, autorství se mu přizná zpětně

Rainer Kuhlen – Knowledge economy and knowledge ecology – can they be compatible? (Německo)

- přednášející promluvil o Creative Commons, Open Access (DOAJ), SCOAP, prezentace a další tematicky související materiály jsou dostupné na:
<http://www.kuhlen.name/MATERIALIEN/Vortraege2013/talk-tartu062013-PDF.pdf>

Patrick Peiffer – Public Domain Calculator (Lucembursko)

- <http://outofcopyright.eu/>

- Europeana Licensing Framework, Usage Guide, Public Domain Mark 1.0
- cílem kalkulátoru je přidat do datového modelu Europeany dynamické políčko pro vypršení copyrightu
- VIAF Virtual International Authority File – kontrola kvality
- demostránka George Washington: <http://www.wikidata.org/wiki/Q23>
- některé firmy digitalizací změní dílo z public domain na dílo částečně právem chráněné
- Europeana je financovaná do roku 2015, pak se hledá financování (je to katalog s metadaty, ne repozitář)

Aleksei Kelli – The authorial rights in the digital economy (Estonsko)

- duševní vlastnictví = duševní konstrukt, dohodli jsme se na něm
- transformace z „privilege“ k „property“ (od výsady k vlastnictví)
- duševní vlastnictví jako mechanismus ke kontrole znalosti

Que Anh Ha – ARROW, an advanced tool to search and manage rights information (Rakousko)

- ARROW+
- Workflow se váže na databáze: TEL, VIAF, BiP, RRO
- Univerzita v Innsbrucku zřídila web „Declare your rights“, kde se autor dizertace může dostat k části textu a přihlásit se k jejímu autorství

Po první části konference následovala prohlídka města Tartu a společenský večer.

7. 6. 2013

Druhý den konference moderovala Silvia Gstrein z Univerzitní knihovny v Innsbrucku, koordinátorka projektu eBooks on Demand.

Silvia Gstrein – EOD and 20th century's digitisation desert: can we make it bloom? (Rakousko)

- obecné představení služby a projektu eBooks on Demand; statistiky a výstupy
- využití a výhody EOD search i pro knihovny/badatele mimo EOD

Jerker Ryden – Interlibrary loan in the future – how to fix the digital link? (Švédsko)

- Collective Rights Management Organization (CMO) – k objasnění práv, je zde problém s nečleny a osiřelými díly
- Švédsko a další skandinávské země mají tzv. Extended Collective Licensing (ECL) (režim pro 50 let), který umožňuje užití i právem chráněných děl a dodání příjmů držitelům práv
- řeší, jak zpřístupnit díla, která už jsou „out-of-commerce“
- důležité, aby stejné podmínky byly ve všech evropských zemích
- streaming, ne download

Karmen Linask – Digital collections and legal challenges in Estonia (Estonsko)

- DIGAR – Digital Archive – přes 16 000 titulů

- Oracle vs. UsedSoft
- Autorský zákon v Estonsku; spolupráce Národní knihovny a univerzitních knihoven

Gudrun Wirtz – Between legal restrictions, technological possibilities and user needs... (Německo)

- repozitář pro studie Východní Evropy v Bavorské státní knihovně
- mají 1 300 000 svazků týkajících se Východní Evropy; 40 univerzit v Německu vyučuje o Východní Evropě, dalších 20 institucí se zabývá výzkumem Východní Evropy
- vznikla potřeba virtuální sbírky na téma Východní Evropy
- projekt OstDok: 2009-2012, 2013-2014

Po obědě následoval projektový meeting EOD.

Vystoupili Silvia Gstrein (souhrnné informace o projektu za uplynulých 9 měsíců + finanční otázky), Ötne Mets (A6), Andreas Parschalk (A5 a ODM) a Krista Kiisa, která představila spolupráci Národní knihovny Estonska s menšími knihovnami, které vlastní historický fond, avšak nemohou sami poskytovat digitalizaci knih. Jejich spolupráce funguje podobně, jakou realizujeme v NTK ve spolupráci s Národní lékařskou knihovnou, Knihovnou Divadelního ústavu, Knihovnou Vojenského historického ústavu a Krajskou vědeckou knihovnou Liberec, čímž se nám potvrdilo, že jde o zajímavou pomoc menším knihovnám, o kterou je zájem i v zahraničí.

8. 6. 2013

Proběhla cca dvouhodinová schůzka s koordinátory projektu EOD z Innsbrucku a s kolegy z Estonska, jejímž cílem bylo projednání následujícího projektového meetingu EOD a návazné konference o digitalizaci v Praze. Pořadatelem bude naše knihovna, tedy Národní technická knihovna. Bylo potvrzeno téma konference, zazněly návrhy na program, přednášející a moderátory. Schůzka proběhla v hotelovém lounge.

Po rozloučení s kolegy z konsorcia EOD jsem se přesunula do města Tallin, odkud jsem měla plánovaný let zpět do Prahy 9. 6. v dopoledních hodinách.

4. Závěry/shrnutí

Největším přínosem proběhlého workshopu bylo osobní setkání se členy konsorcia EOD, zejména kvůli plánovanému workshopu a konferenci v Praze. Jako obvykle došlo k vyřešení aktuálních otázek týkajících se provozu systému Order Data Manager a dále zejména finančních otázek k projektu Evropské komise, které vznikají s blížícím se finálním vyúčtováním. Téma konference bylo zajímavé a potřebné především pro knihovníky, kteří dnes a denně řeší otázku autorských práv v souvislosti s digitalizací.

Byl splněn bod č. 2 v PHÚ B.3 – účast na pracovních setkáních.

5. Dokumentace

Prezentace z konference jsou dostupné na: <http://www.utlib.ee/eod2013/speakers/> a příspěvky z meetingu jsou dostupné po přihlášení na: <http://books2ebooks.eu/dokuwiki/doku.php?id=main:eod:meetings:tartu2013>.

6. Anotace ZC

Účelem zahraniční cesty do Tartu v Estonsku ve dnech 5. – 9. 6. 2013 byla účast na konferenci „To Digitise or not to Digitise“ a na projektovém meetingu eBooks on Demand. Akce, která se konala v Univerzitní knihovně, se účastnila Kateřina

Kamrádková, projektová manažerka EOD v NTK. Na konferenci se přednášející detailně zabývali velmi aktuálním tématem evropského autorského práva, osiřelým dílům, evropskými direktivami a národními řešeními zmiňované tematiky. Na workshopu EOD se pak účastníci věnovali stávajícímu stavu projektu EOD a z něho vyplývajícím aktivitám, novým úkolům a plánovanému semináři a konferenci v Národní technické knihovně v Praze.